

Branko Tošović (ur./Hg.)

ANDRIĆEVA POEZIJA

ANDRIĆS POESIE

Andrić-Initiative

16

**Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz
Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske u Banjaluci
Svet knjige Beograd
nmlibris Beograd
Opština Sokobanja
Narodna biblioteka „Stevan Sremac“ Sokobanja**

Gedruckt mit Unterstützung der Stadt Sokobanja
Štampano uz finansijsku podršku Opštine Sokobanja

Herausgeber • Urednik

Verlag • Izdavač

Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz

Merangasse 70, 8010 Graz, Österreich/Austria, +43 316 380 25 24, branko.tosovic@uni-graz.at;

arno.wonisch@uni-graz, <http://www-gewi.uni-graz.at/gralis>

Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske

Jevrejska 30, 78 000 Banjaluka, BiH, Republika Srpska, direkcija@nub.rs, tel. +387 51 215 894, www.nub.rs

Svet knjige d.o.o.

Bulevar despota Stefana 15, 11000 Beograd, Srbija, tel. +381 11 324 73 07, svetknjige@svetknjige.net,

www.svetknjige.net

nmlibris

Miloša Pocerca 5, 11000 Beograd, Srbija, info@nmlibris.rs, +381 11 362 94 90, www.nmlibris.com

Opština Sokobanja

Svetog Save 23, 18230 Sokobanja, Srbija, <https://sokobanja.ls.gov.rs/>, skupstina@opstinasokobanja.com,

+381 18 830 030

Narodna biblioteka „Stevan Sremac“ Sokobanja

Ulica Alekse Markišića 1, 18230 Sokobanja, Srbija, +381 18 830 251, <https://bibliotekasokobanja.rs/>

Für die Herausgeber • Za izdavače

Branko Tošović,

Arno Wonisch, Ljilja Petrović-Zečić, Stevo Čosović,

Milan Tasić, Jasmina Ilić-Paljević

Satz, Lektorat und Korrektur

Prelom, lektorisanje i korektura

Branko Tošović

Lektorat und Übersetzung der deutschen Inhalte

Arno Wonisch

Umschlag • Koricice

Umschlagillustration • Ilustracija na koricama

<https://www.midjourney.com>

Druck • Štampa

Nais print Niš

Tošović, Branko (ur./Hg.). Andrićeva poezija / Andrićs Poesie. Graz/Grac – Beograd – Banjaluka – Sokobanja: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris – Opština Sokobanja – Narodna biblioteka „Stevan Sremac“, 2023. 690 s./S. [Andrić-Initiative 16]

© Branko Tošović, Graz 2023

Alle Rechte vorbehalten. Sva prava zadržana.

ISBN 978-3-9519973-0-8 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz)

ISBN 978-86-7396-881-0 (Svet knjige Beograd)

ISBN 978-99976-27-71-1 (Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske Banjaluka)

ISBN 978-86-82623-48-9 (Narodna biblioteka „Stevan Sremac“ Sokobanja)

Inhalt • Sadržaj • Садржај

Predgovor	9
Vorwort	11
Allgemeines • Opšti dio • Општи дио	13
Branko Tošović (Grac). Andrićeva lirika katastaza [Branko Tošović (Graz). Andrićs Lyrik der Katastasen]	15
Literatur • Književnost • Књижевност	183
Muris Bajramović (Zenica). Odnos religije i egzistencijalizma u EX PONTU i NEMIRIMA [Muris Bajramović (Zenica). Die Beziehung zwischen Religion und Existentialismus in EX PONTO und UNRUHEN]	185
Anica Bilić (Vinkovci). Pjesnička afirmacija ranoga Ive Andrića u zbirci HRVATSKA MLADA LIRIKA iz 1914. [Anica Bilić (Vinkovci). Die poetische Affirmation des frühen Ivo Andrić in der Sammlung JUNGE KROATISCHE LYRIK aus dem Jahre 1914]	193
Anica Bilić (Vinkovci). Kriopoetika u pjesmama JEDAN NOVEMBAR Ive Andrića i SNIJEG Miroslava Krleže [Anica Bilić (Vinkovci). Die Kryopoetik in den Werken EIN NOVEMBER von Ivo Andrić und SCHNEE von Miloš Crnjanski]	217
Jadranka Brnčić (Zagreb). Dvije pjesme iz Andrićevoga gračkog opusa [Jadranka Brnčić (Zagreb). Zwei Gedichte aus Andrićs Grazer Opus]	237
Наташа Дракулић Козић (Ќикинда). Временско-просторни оквир Андрићевог поетског света [Nataša Drakulić Kozić (Kikinda). Der zeitliche und räumliche Rahmen von Andrićs poetischer Welt]	249

Милош Ђорђевић (Београд). Андрићев однос према Богу и смрти (Рефлексивна лирика у светлу континуитета идеја и јединства дела)	267
[Miloš Đorđević (Beograd). Andrićs Haltung gegenüber Gott und dem Tod (Reflexiver Text im Lichte der Kontinuität der Ideen und der Einheit der Arbeit)]	
Наташа Јововић (Никшић). Пјесма ćилимуша	285
[Nataša Jovović (Nikšić). „Ćilimuša“: ein Gedicht über Teppichweberinnen]	
Јована Куртјак (Гаутинг). Трагови EX PONTA и NEMIRA у Андрићевим прозним делима	295
[Jovana Kurtjak (Gauting). Spuren von EX PONTO und UNRUHEN in Andrićs Prosawerken]	
Марика Лиовић, Ивана Мајкснер (Осијек). Тјескоба и филозофичност у Андрићевој лирици ране фазе (1911.–1920.)	333
[Marica Liović, Ivana Majksner (Osijek). Beklommenheit und Philosophieren in Andrićs früher Lyrik (1911–1920)]	
Дивна Мрдежа Антонина (Задар). Стих Андрићеве поезије	357
[Divna Mrdeža Antonina (Zadar). Der Vers in Andrićs Poesie]	
Ана М. Мумовић (Београд). Рефлексивно-лирска структура ТАМА (Прилог тумачењу Андрићеве поезије)	381
[Ana M. Mumović (Beograd). Reflexiv-lyrische Struktur von DUNKELHEIT (Anhang zur Interpretation von Andrićs Gedichten)]	
Сања Перић (Нови Сад). Мотивика светлости у песми САН МАРИНО ИВЕ Андрића	393
[Sanja Perić (Novi Sad). Das Motiv des Lichtes im Gedicht SAN MARINO von Ivo Andrić]	
Вук Петровић (Београд). Елегијски експресионизам у Андрићевом делу EX PONTA	411
[Vuk Petrović (Belgrad). Der elegische Expressionismus in Andrićs EX PONTO]	
Милана Поучки (Нови Сад). Псалм сумње за браћу у болу и нади Ива Андрића	429
[Milana Poučki (Novi Sad). Ein Psalm des Zweifels für die Brüder in Schmerz und Hoffnung von Ivo Andrić]	

Stevka Šmitran (Teramo). O nepoznatoj poeziji Ive Andrića iz rukopisne zaostavštine [Stevka Šmitran (Teramo). Über die unbekannte Poesie von Ivo Andrić aus dem handschriftlichen Nachlass]	445
Branko Tošović (Graz). LILI LALAUNA integralno [Branko Tošović (Graz). LILI LALAUNA – integral]	455
Zaneta Vidas Sambunjak (Zadar). ŽED SAVRŠENSTVA (1923) Iva Andrića [Zaneta Vidas Sambunjak (Zadar). DER DURST NACH VOLLKOMMENHEIT (1923) von Ivo Andrić]	535
Jurica Vuco (Osijek). Analitičko i interpretativno čitanje Andrićeve lirskog teksta POVRATAK [Jurica Vuco (Osijek). Eine analytische und interpretative Lesart von Andrićs lyrischem Text RÜCKKEHR]	549
Sprache • Jezik • Језик	559
Милица Божић Синчук (Београд). Стилске одлике персонификованих имена у песми НОЋ (1918) Иве Андрића [Milica Božić Sinčuk (Belgrad). Stilistische Merkmale personifizierter Namen im Gedicht NACHT von Ivo Andrić]	561
Милорад Дешић (Београд). Акценатски ритам у Андрићевој пјесми СЛАП НА ДРИНИ [Milorad Dešić (Belgrad). Der Akzentrhythmus in Andrićs Gedicht DER WASSERFALL AN DER DRINA]	579
Sandra Forić (Graz). Epiteti u Andrićevoj prozi u stihovima – EX PONTO [Sandra Forić (Graz). Epitheta in Andrićs Prosa in Versen – EX PONTO]	591
Sonja Nenezić (Nikšić). Sonja Nenezić (Nikšić). Lingvostilistička interpretacija Andrićeve DJEVOJAČKE PJESME [Sonja Nenezić (Nikšić). Sprachlich-stilistische Interpretation von Andrićs MÄDCHENLIEDERN]	599
Lidija Nerandžić Čanda (Sombor). Imeničke sintagme u Andrićevom poetskom ciklusu ŠTA SANJAM I ŠTA MI SE DOGAĐA	611

[Lidija Nerandžić Čanda (Sombor). Nominale Syntagmen in
Andrićs poetischem Zyklus WAS ICH TRÄUME UND WAS ICH
ERLEBE]

Мaja Степанов (Нови Сад). Именичка синтагма са релативном
клаузом у језику Андрићеве приповетке ПОРОДИЧНА СЛИКА
Maja Stepanov (Novi Sad). Nominalphrase mit Relativsatz in der
Sprache von Andrićs Kurzgeschichte EIN FAMILIENBILD 621

Miodarka Tepavčević (Nikšić). Sintaksičko-semantičke odlike
Andrićeve upitne rečenice u EX PONTU 641
[Miodarka Tepavčević (Nikšić). Syntaktisch-semantische
Merkmale des von Andrićs Fragesatz in EX PONTU]

Beilagen • Prilozi • Прилози 657

Мирјана Бојанић Ћирковић (Ниш). Хоризонт уоквирен –
бескрајем: ка неисцрпивости Андрићевог приповедања
(О монографији ХОРИЗОНТИ ПРИЧЕ Снежане Милосављевић
Милић) 659

[Mirjana Bojanić Ćirković (Niš). Der Horizont umrahmt von der
Unendlichkeit: zur Unerschöpflichkeit von Andrićs
Geschichtenerzählen (Über die Monografie HORIZONTI PRIČE
von Snežana Milosavljević Milić)]

Јелена Милић (Ниш). Нови видокрузи Андрићеве приче:
андрићологија у књижевнонаучном раду Снежане
Милосављевић Милић 667

[Jelena Milić (Niš). Neue Perspektiven auf Andrićs Geschichte:
Andrićologie im literarischen und wissenschaftlichen
Werk von Snežana Milosavljević Milić]

Предраг Ђуришић (Црвенка). Вишеградском стазом до
КУЋЕ НА ОСАМИ методом аутоцитатности 679
Predrag Đurišić (Crvenka). Auf dem Višegrader Weg zum HAUS IN
DER EINSAMKEIT mit der Methode der Autozitierung

Предраг Ђуришић (Црвенка). ПОСЕТА 687
Predrag Đurišić (Crvenka). EIN BESUCH

Predgovor

Zbornik čine (a) referati pročitani na 14. međunarodnom naučnom simpozijumu *Andrićeva poezija* održanom od 20. do 23. oktobra 2022. godine u Sokobanji u organizaciji Instituta za slavistiku „Karl Franc“ u Gracu (Austrija), Skupštine opštine Sokobanja (Srbija), direkcije hotela Moravica u Sokobanji i Komisije za stilistiku Međunarodnog slavističkog komiteta, (b) specijalno pripremljeni radovi u okviru međunarodnog projekta „Andrić-Initiative: Ivo Andrić u evropskom kontekstu“ (2007–), (c) radovi o poeziji Iva Andrića objavljeni u prethodnim zbornicima Andrićevog projekta (Bajramović 2011, Bilić 2020, Brnčić 2010, Dešić 2010, Forić 2011, Mrdeža 2011, Šmitran 2010). Više radova jednoga autora objedinjeni su sa određenim modifikacijama (Davidović 2013, 2015, 2016, 2018, 2019) i sa znatnim proširenjima i poboljšanjima drugoga autora o pjesmi *LILI LALAUNA* (Tošović 2016^b, 2016^c, 2016^d, 2016^e, 2019).

Tekstovi su podijeljeni u četiri tematske cjeline: Opšti dio (1), Književnost (18), Jezik (7) i Prilozi (4).

Zbornik donosi 30 priloga iz šest zemalja (Austrije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Italije i Srbije) i 13 gradova (Beograda, Crvenke, Graca, Kragujevca, Nikšića, Niša, Novog Sada, Osijeka, Terama, Zadra, Zagreba, Zenice i Vinkovaca).

Na koricama zbornika nalazi se ilustracija koju je napravila vještačka inteligencija „Midjourney“ (<https://www.midjourney.com>) na osnovu parametara (na engleskom jeziku) koji je urednik zbornika izabrao a koji održavaju osnovna stanja koje Andrić obrađuje u lirici: pjesnik sjedi u noći, vjetar duva, more se talasa, mjesec sija.

Branko Tošović

Grac, avgust 2023. godine

Vorwort

Vorliegender Sammelband besteht aus (a) Beiträgen, die beim 14. Internationalen Wissenschaftlichen Symposium *Andrić Poesie* vorgetragen wurden. Dieses Symposium fand von 20 bis 23 Oktober 2022 in Sokobanja statt und wurde vom Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz (Österreich), der Gemeinde Sokobanja (Serbien), der Direktion des Hotels „Moravica“ in Sokobanja und der Kommission für Stilistik beim Internationalen Slawistenkomitee organisiert. Aufnahme in dem Sammelband fanden (b) auch Beiträge, die im Nachhinein für diese Publikation im Rahmen des internationalen Projektes „Andrić-Initiative: Ivo Andrić im Europäischen Kontext“ (Graz, 2007–) verfasst wurden und (c) Aufsätze zur Poesie von Ivo Andrić (Bajramović 2011, Bilić 2020, Brnčić 2010, Dešić 2010, Forić 2011, Mrdeža 2011, Šmitran 2010), die in vorangegangenen Sammelbänden des Andrić-Projekts veröffentlicht wurden. Mehrere Aufsätze eines Autors wurden mit gewissen Modifikationen (Davidović 2013, 2015, 2016, 2018, 2019) und einigen Erweiterungen und Verbesserungen in Texte eines anderen Autors zum Gedicht *LILI LALAUNA* (Tošović 2016^b, 2016^c, 2016^d, 2016^e, 2019) integriert.

Die Beiträge behandeln vier Themenblöcke – Allgemeines (12), Literatur (18), Sprache (7) und Beilagen (4).

Bei den Autorinnen bzw. Autoren der 30 Beiträge handelt es sich um Fachleute für Literatur- und/oder Sprachwissenschaft aus sechs Staaten: (Bosnien und Herzegowina, Italien, Kroatien, Montenegro, Österreich und Serbien) und 12 Städten (Belgrad, Crvenka, Graz, Kragujevac, Nikšić, Niš, Novi Sad, Osijek, Teramo, Zadar, Zagreb, Zenica und Vinkovci).

Auf dem Umschlag des Sammelbandes befindet sich eine Illustration, die von der künstlichen Intelligenz „Midjourney“ (<https://www.midjourney.com>) erstellt wurde und auf den vom Herausgeber des Sammelbandes gewählten Parametern (in englischer Sprache) basiert und Motive zum Ausdruck bringt, die Andrić in seiner Lyrik verarbeitet: Der Dichter sitzt irgendwo in der Nacht, der Wind weht, das Meer wogt, der Mond scheint.

Branko Tošović

Graz, im August 2023

Bibliographische Information der Deutschen Bibliothek

Die Deutsche Bibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliographie; detaillierte bibliographische Daten sind im Internet über <http://dnb.ddb.de> abrufbar.

Bibliographic information published by Die Deutsche Bibliothek

Die Deutsche Bibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data is available in the Internet at <http://dnb.ddb.de>

ISBN 978-3-9519973-0-8

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41.09-1 Андрић И.(082)

ANDRIĆEVA poezija = Andrićs Poesie / Branko Tošović (ur./Hg.). - Graz : Institut für Slavistik der Karl-Franzens-Universität ; Banjaluka : Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske ; Beograd : Svet knjige : Nmlibris ; Sokobanja : Narodna biblioteka „Stevan Sremac“, 2023 (Niš : Nais print). - 690 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Andrić-Initiative ; Bd. 16)

"Zbornik čine (a) referati pročitani na 14. međunarodnom naučnom simpozijumu 'Andrićeva poezija' održanom od 20. do 23. oktobra 2022. godine u Sokobanji u organizaciji Instituta za slavistiku 'Karl Franc' u Gracu (Austrija), Skupštine opštine Sokobanja (Srbija), direkcije hotela Moravica u Sokobanji i Komisije za stilistiku Međunarodnog slavističkog komiteta..." --> Predgovor. - Tekst ćir. i lat. - Tiraž 200. - Str. 9-11: Predgovor = Vorwort / Branko Tošović. - Napomene i bibliografske reference uz radove. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime i na više jezika.

ISBN 978-3-9519973-0-8 (ISKFU)

ISBN 978-86-7396-881-0 (SK)

ISBN 978-86-82623-48-9 (NBSS)

ISBN 978-99976-27-71-1 (NUBR)

1. Тошовић, Бранко, 1949- [уредник] [аутор додатног текста]

а) Андрић, Иво (1892-1975) -- Поезија -- Зборници

COBISS.SR-ID 124454665

Recenzenti/GutachterInnen: Aleksić Jana, Aleksić Milan, Antonić Ivana, Bajić Ljiljana, Beljan Kovačić Iva, Berbić Imširović Mirela, Bilić Anica, Bojanić Ćirković Mirjana, Crnjak Dijana, Cvijović Dragana, Drakulić Kozić Nataša, Dražić Ljiljana, Dukić Davor, Đorđević Miloš, Jovanović Vladan, Kiš Nataša, Kramarić Zlatko, Kvas Kornelije, Litričin Dunić Dragana, Majskner Ivana, Marinković Dušan, Maslova A. J., Milanov Nataša, Milić Jelena, Mumović Ana, Nikolić Andrijana, Nikolić Marina, Perić Sanja, Petrović Predrag, Rabrenović Milica, Ramljak Magdalena, Rančić Dunja, Simoska Silvana, Spasojević Marina, Stanojević Dobrivoje, Stojanović Milica, Tešić Iva, Tomić Bojana, Vidas Sambunjak Zaneta, Vojičić Olga, Žele Andreja